

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2011 vp

Hallituksen esitys tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen sekä valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen kansallista täytäntöönpanoa ja soveltamista koskeviksi ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä kesäkuuta 2011 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen sekä valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen kansallista täytäntöönpanoa ja soveltamista koskeviksi ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 10/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Katariina Jahkola, lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell ja hallitussihteerit Juhani Korhonen, oikeusministeriö
- käräjätuomari Anna-Mari Porkkala-Hietala, Helsingin käräjäoikeus
- ylitarkastaja Miia Rouvinen, Valtakunnan-syyttäjänvirasto
- oikeudellisen yksikön johtaja Jouko Pietilä, Rikosseuraamuslaitos
- täytäntöönpanopäällikkö Juha Hilska, Länsi-Suomen rikosseuraamusalue

- apulaisjohtaja / johtajan sijainen Irene Litmanen, Helsingin vankila
- asianajaja Antti Riihelä, Suomen Asianajajaliitto
- professori Raimo Lahti.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

— Julkiset Oikeusavustajat ry.

Viitetiedot

Hallituksen esitykseen sisältyvä 1. lakiehdotus perustuu neuvoston puitepäätökseen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasiassa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide. Lakivaliokunta on antanut puitepäätöksen valmisteluvaiheessa lausunnon LaVL 8/2005 vp — U 10/2005 vp.

Hallituksen esitykseen sisältyvä 2. lakiehdotus perustuu neuvoston puitepäätökseen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi. Lakivaliokunta on antanut puitepäätöksen valmisteluvaiheessa lausunnon LaVL 3/2007 vp — U 2/2007 vp.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan pantaviksi täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide ja niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa tehty neuvoston puitepäätös sekä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi tehty neuvoston puitepäätös. Puitepäätökset hyväksyttiin marraskuussa 2008.

Vapausrangaistusten tai vapauden menetyksen käsittäviä toimenpiteitä koskevan puitepäätöksen tarkoituksena on helpottaa ja nopeuttaa puitepäätöksessä tarkoitettua rangaistuksen siirtämistä pantavaksi täytäntöön tuomitun kansalaisuus- ja asuinvaltiossa. Voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna säännökset olisivat soveltamisalaltaan laaja-alaisemmat ja valtioita velvoittavammat. Lisäksi tuomittu voitaisiin suostumuksestaan riippumatta siirtää suorittamaan rangaistus kansalaisuusvaltioon, jossa hän asuu. Tavoitteena on edistää tuomitun mahdollisuuksia sopeutua yhteiskuntaan vapautumisensa jälkeen.

Valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia koskeva puitepäätös sisältää säännöksiä muun ohella ehdolliseen rangaistukseen tuomitun ja ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonnan sekä yhdyskuntapalvelun siirtämisestä pantavaksi täytäntöön valvontaan määrätyn asuinvaltiossa. Myös tämän puitepäätöksen tavoitteena on edistää valvontaan määrätyn mahdollisuuksia sopeutua yhteiskuntaan. Tällä het-

kellä mikään puitepäätöksessä tarkoitetuista yhteistyömuodoista ei ole mahdollista suhteessa Pohjoismaiden ulkopuolisiin valtioihin. Puitepäätöksen mukainen menettely on näin ollen uusi Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen rikosoikeudellisen yhteistyön muoto.

Puitepäätökset ehdotetaan pantaviksi täytäntöön laeilla siten, että sellaiset puitepäätösten artiklat, jotka ovat riittävän tarkkarajaisia sovellettaviksi suoraan eivätkä jätä jäsenvaltioille harkintavaltaa täytäntöönpanon suhteen, olisivat sellaisinaan lakina sovellettavia. Täytäntöönpanolakiin otettaisiin asiasisältöisiä säännöksiä muun ohella toimivaltaisista viranomaisista ja menettelystä, joka koskee täytäntöönpanon siirtoon liittyvän pyynnön lähettämistä. Toimivaltainen viranomainen puitepäätöksissä tarkoitetuissa tilanteissa olisi Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi tehtäviksi puitepäätöksistä johtuvat muutokset kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annettuun lakiin ja oikeudenkäymiskaareen. Esitys sisältää myös ehdotukset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain muuttamisesta sekä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan joulukuussa 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön neuvoston puitepäätös

vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasiassa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide (jäljempänä tuomittujen siirtoa koskeva puitepäätös) ja puitepäätös vastavuoroisen tunnustamisen periaat-

teen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi (jäljempänä valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia koskeva puitepäätos). Puitepäätökset yksinkertaistavat ja nopeuttavat sitä, että toisessa jäsenvaltiossa tuomittu henkilö voi suorittaa rangaistuksen jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on ja jossa hän asuu. Tavoitteena on edistää tuomittujen sosiaalista kuntoutumista ja yhteiskuntaan sopeutumista vapautumisen jälkeen.

Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät jo nykyisin yhteistyötä vapausrangaistukseen tuomittujen siirrossa. Tämä yhteistyö perustuu Euroopan Neuvoston yleissopimukseen ja sen lisäpöytäkirjaan, joiden mukainen yhteistyö on harkinanvaraista. Valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia koskeva yhteistyö on sen sijaan nykyisin mahdollista vain Pohjoismaiden välillä. Puitepäätösten myötä jäsenvaltioiden välinen yhteistyö laajenee ja muuttuu nykyistä velvoittavammaksi.

Lakivaliokunta pitää tärkeänä ja perusteltuna edistää sitä, että mahdollisimman moni muussa jäsenvaltiossa tuomittu suomalainen voi suorittaa rangaistuksensa Suomessa, samoin kuin sitä, että mahdollisimman moni toisen jäsenvaltion kansalainen voi suorittaa rangaistuksensa kotivaltiossaan. Voidaan arvioida, että Suomesta tapahtuisi enemmän tuomittujen siirtoja muihin jäsenvaltioihin kuin muista jäsenvaltioista Suomeen. Ulkomaisten vankien osuus vangeista on 2000-luvun aikana merkittävästi noussut, ja tämä kehitys vaikuttaa jatkuvan myös tulevaisuudessa. Tuomittujen siirtoa kotivaltioihinsa olisikin tärkeä pyrkiä edistämään myös tapauksissa, joissa vangin kotivaltio on Euroopan unionin ulkopuolinen valtio. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että kansainvälisessä yhteistyössä kiinnitetään huomiota siihen, että vankilat täyttävät kansainvälisten ihmisoikeusstandardien vaatimukset.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa lakiehdotusten

hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Täytäntöönpanotapa

Hallituksen esityksessä puitepäätökset esitetään pantaviksi täytäntöön niin kutsutulla sekamuotoisella täytäntöönpanolailla, jossa säädetään puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset lakina noudatettaviksi ja lisäksi annetaan puitepäätöstä täsmentäviä asiasisältöisiä säännöksiä. Lakivaliokunta on eurooppalaista todisteiden luovuttamismääräystä koskevassa mietinnössään (LaVM 7/2010 vp — HE 268/2009 vp) kiinnittänyt huomiota siihen, että rikosoikeudellista yhteistyötä koskevia neuvoston puitepäätöksiä on Suomessa viime vuosina pantu täytäntöön eri tavoin. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä annettu puitepäätos (2002/584/YOS) on pantu täytäntöön asiasisältöisellä lailla, kun taas ns. sakkopuitepäätos (2005/214/YOS) ja konfiskaatiopuitepäätos (2006/783/YOS) on pantu täytäntöön sekamuotoisella täytäntöönpanolailla. Lakivaliokunta on katsonut, että tällainen täytäntöönpanotapa on lainsoveltajan näkökulmasta vaativa, koska samanaikaisesti tulee noudattaa sekä täytäntöönpanolain että puitepäätöksen säännöksiä. Toisaalta asiasisältöinenkään täytäntöönpanotapa ei vapauta lainsoveltajaa perehtymästä puitepäätöksen säännöksiin, koska kansallista lakia tulee EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tulkita puitepäätöksen sanamuodon ja sen tavoitteiden mukaisesti.

Perustuslakivaliokunta on hyväksynyt sekamuotoisen täytäntöönpanotekniikan käyttämisen (PeVL 50/2006 vp ja PeVL 23/2007 vp) edellyttäen muun muassa, että puitepäätöksen säännökset ovat yksityiskohtaisia ja tarkkoja ja että ehdotettu sääntelykokonaisuus täyttää yleiset vaatimukset perusoikeuksia koskevan sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Toisaalta perustuslakivaliokunta on korostanut, että puitepäätösten toimeenpano kansalliseen lainsäädäntöön otettavien asiasisältöisissä säännöksin on perus- ja ihmisoikeuksien turvaami-

sen ja hyvän lainkirjoittamistavan kannalta yleensä perustellumpaa.

Vaikka lakivaliokunta pitää sekamuotoiselle täytäntöönpanotavalle nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen sisältyviä perusteluja riittävinä, valiokunta toistaa aiemmassa mietinnössään LaVM 7/2010 vp esittämänsä siitä, että sekamuotoiseen täytäntöönpanotapaan on syytä turvautua vain harkitusti. Saadun tiedon mukaan oikeusministeriössä on valmisteltavana kolme rikosoikeudellista yhteistyötä koskevaa puitepäätöstä, joiden kohdalla täytäntöönpanotapa tulee harkittavaksi. Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen unionin rikosoikeudellisesta yhteistyöstä säädetään sen sijaan direktiiveillä. Niiden täytäntöönpanotapa tulee pohdittavaksi myöhemmin.

Täytäntöönpanosta kieltäytyminen

Puitepäätökset perustuvat unionin rikosoikeudellisen yhteistyön kulmakivenä pidetylle vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle, joka perustuu siihen, että jäsenvaltiot luottavat toistensa oikeusjärjestelmiin ja tämän mukaisesti tunnustavat ja panevat täytäntöön muissa jäsenvaltioissa tehtyjä päätöksiä. Toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytyminen on mahdollista vain rajoitetusti puitepäätöksissä säädetyillä perusteilla.

Puitepäätöksen kieltäytymisperusteisiin ei sisälly nimenomaista perustetta siitä, että oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteita on loukattu. Perusoikeuksien kunnioittamiseen on kuitenkin kiinnitetty huomiota sekä puitepäätösten johdannossa että artiklatasolla. Tuomitusten siirtoa koskevan puitepäätöksen mukaan puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, erityisesti sen VI luvussa, esitettyjä periaatteita, eikä puitepäätös estä jäsenvaltioita soveltamasta perustuslaillisia sääntöjään, jotka koskevat muun muassa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä (johdantoosan 13 ja 14 kappale). Velvoite kunnioittaa perusoikeuksia mainitaan myös artiklatasolla (3 ar-

tiklan 4 kohta). Lisäksi puitepäätöksessä todetaan, ettei mikään estä kieltäytymistä täytäntöönpanosta, jos rangaistus on määrätty henkilön rankaisemiseksi muun muassa hänen sukupuolensa tai rotunsa perusteella (johdantoosan 13 kappale). Myös valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia koskevaan puitepäätökseen sisältyvät vastaavat kohdat. Edellä olevan valossa on lakivaliokunnan mielestä selvää, että jäsenvaltio voi kieltäytyä toisen jäsenvaltion päätöksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, ettei perusoikeuksia ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ole kunnioitettu, vaikkei tätä koskevaa kieltäytymisperustetta sisällykään puitepäätöksiin.

Puitepäätösten hyväksymisen jälkeen perus- ja ihmisoikeuksia koskeva oikeustila unionissa on siinä mielessä muuttunut, että Lissabonin sopimuksen myötä perusoikeuskirjan säännökset ovat osa unionisopimusta ja velvoittavat jäsenvaltioita jo tämän sääntelyn kautta. Lissabonin sopimuksen myötä jäsenvaltiot ovat siten entistä vahvemmin sitoutuneet perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Lisäksi unionissa on viime vuosina valmisteltu ja parhaillaan valmistellaan sääntelyä rikosprosessuaalisista vähimmäissäännöistä, joita tulee noudattaa jokaisessa jäsenvaltiossa. Edellä esitetyt toimet tähtäävät niiden tilanteiden vähentämiseen, joissa jäsenvaltioiden välisestä yhteistyöstä jouduttaisiin esimerkiksi oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin loukkaamisen vuoksi kieltäytymään. Valiokunnan mielestä edellä kuvattu kehitys vähentää tarvetta ottaa nimenomaisia perusoikeuksia ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevia viittauksia yksittäisiin instrumentteihin. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenee, että nyt käsiteltävinä olevissa instrumenteissa on lisäksi erityisiä syitä olla sisällyttämättä tällaisia viittauksia täytäntöönpanolakeihin.

Menettelyn yksinkertaistaminen ja nopeus

Tuomitusten siirtoa koskeva puitepäätös yksinkertaistaa ja nopeuttaa vangin siirtomenettelyä eri tavoin. Siirron edellytysten helpottamisen lisäksi puitepäätöksessä säädetään myös siitä, että täytäntöönpanovaltion toimivaltaisen viran-

omaisen on päätettävä mahdollisimman nopeasti, tunnustaako se tuomion ja paneeko se rangais- tuksen täytäntöön. Jollei lykkäämisperustetta ole, päätös on tehtävä 90 päivän kuluessa tuomion ja todistuksen vastaanottamisesta (valvonta- toimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia koskevassa puitepäätöksessä 60 päivän ku- luessa). Vaikka Suomen kannalta määräaika olisi voinut olla tätä lyhyempikin, on puitepäätök- sessä säädetty määräaika parannus nykytilaan. Saadun selvityksen mukaan esimerkiksi Virosta päätöksen saaminen voi nykyisin kestää jopa yli puoli vuotta.

Menettelyn yksinkertaistamiseen ja nopeut- tamiseen voidaan vaikuttaa myös kansallisessa täytäntöönpanossa. Voidaan arvioida, että vangin siirtoa koskevan päätöksenteon siirtämisellä oikeusministeriöstä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle on myös menettelyä no- peuttava vaikutus ottaen huomioon, että Rikos- seuraamuslaitoksen keskushallintoyksiköllä on muutoinkin päävastuu vankeusrangaistusten täy- täntöönpanosta.

Saamansa selvityksen perusteella lakivalio- kunta kuitenkin arvioi, että vangin siirto voi- daan jatkossa toteuttaa vain suhteellisen pitkissä vankeusrangaistuksissa. Tämä johtuu siitä, että lainvoimaisen tuomion ja lainvoimaisen vangin siirtoa koskevan päätöksen saamiseen voi kulua vuosia. Lakivaliokunta pitääkin tärkeänä, että jatkossa arvioidaan myös kansallisia mahdol- lisuuksia helpottaa ja nopeuttaa vangin siirtoa. Valiokunnan käsityksen mukaan menettely voi- si ainakin jossain määrin nopeutua, jos Rikos- seuraamuslaitoksen keskushallintoyksiköllä olisi mahdollisuus ryhtyä valmistelemaan vangin siirtoa ennen kuin tuomio on lainvoimainen. Tällaisesta mahdollisuudesta ei kuitenkaan ole tarpeen säätää lain tasolla nyt käsiteltävänä ole- van esityksen yhteydessä, vaan se voitaisiin mahdollistaa lakia alemmantasoisin ohjeis- tuksin. Keskeisin vaikutus on kuitenkin oikeu- denkäynnin kokonaisuudella, sillä voidaan ar- vioida, että oikeudenkäyntien nopeuttaminen mahdollistaisi nykyistä useamman vangin siirtä- misen kotivaltioonsa nykyistä aiemmin. Osassa rikosasioita oikeudenkäynti kestää Suomessa

edelleen liian pitkään. Tämä on ongelma, jonka hallintaan saamiseen lakivaliokuntakin on vii- me vuosina useassa yhteydessä kiinnittänyt huo- miota (mm. LaVL 13/2010 vp, LaVL 28/2009 vp ja LaVL 19/2009 vp).

Tuomittujen siirtoa koskevan yhteistyön toi- mivuus edellyttää myös tehokasta rikosrekis- teritietojen vaihtamista jäsenvaltioiden välillä. Tilannetta tulee tältä osin parantamaan neuvos- ton puitepäätös rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä (2009/315/YOS). Saadun tiedon mukaan kyseisen puitepäätöksen kansallinen täytäntöönpano on parhaillaan val- misteltavana.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki tuomittujen siirtoa Euroopan unionis- sa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täy- täntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltami- sesta

2 luku. Toisessa jäsenvaltiossa määrätyn seu- raamuksen täytäntöönpano Suomessa.

5 §. Väliaikainen säilöönotto. Pykälä sisältää puitepäätöksen 14 artiklan mukaista väliaikaista säilöönottoa koskevat menettelysäännökset, joi- ta sovelletaan tilanteessa, jossa Suomessa oles- kelevälle henkilölle toisessa jäsenvaltiossa tuo- mitun seuraamuksen täytäntöönpanoa pyydet- tään siirrettäväksi Suomeen. Pykälässä käytetty ilmaisu "säilöönotto" perustuu puitepäätökseen, ja sitä käytetään myös voimassa olevassa lain- säädännössä (kansainvälisestä yhteistoimin- nasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annettu laki 21/1987, jäljem- pänä yhteistoimintalaki).

Pykälän *1 momentin* mukaan säilöön ottami- sesta on viipymättä ilmoitettava muun muassa käräjäoikeudelle, jonka tuomiopiiriin kuulu- valla paikkakunnalla säilössä pitäminen tapah- tuu, ja kyseisessä tuomiopiirissä toimivalle kih- lakunnansyyttäjälle. Velvollisuutta ilmoittaa

syyttäjälle ei ole esityksessä perusteltu. Tältä osin lakivaliokunta toteaa, että vastaava ilmoitusvelvollisuus sisältyy jo voimassa olevaan yhteistoimintalakiin. Tämä perustuu siihen, että syyttäjä on pakkokeinolain (450/1987) mukaan pidättämiseen oikeutettu virkamies ja kansallisissa tapauksissa syyttäjälle ilmoitetaan vangitsemisvaatimuksen tekemisestä. Valiokunnan mielestä vastaava ilmoitusvelvollisuus on perusteltua säätää myös puitepäätöksessä tarkoitettuihin tapauksiin. Käytännössä tämä mahdollistaa muun muassa sen, että poliisin ohella myös syyttäjä voi esittää käräjäoikeudelle vaatimuksen väliaikaisen säilöänoton pysyttämisestä voimassa.

Pykälän 2 momentista ilmenee, että säilöänoton pysyttämisestä voimassa päättää käräjäoikeus. Jos seuraamuksen täytäntöönpanolle on este, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö päättää pykälän 4 momentin mukaan säilöänoton otetun vapaaksi päästämisestä. Valiokunta pitää tehtävienjakoa perusteltuna ottaen huomioon, että Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö on esityksen mukaan puitepäätöksessä tarkoitettu vangin siirrosta päättävä viranomainen, joka siten myös arvioi, onko seuraamuksen täytäntöönpanolle Suomessa estettä.

7 §. *Seuraamuksen mukauttaminen.* Tuomittujen siirtoa koskevassa puitepäätöksessä säädetyistä seuraamuksen mukauttamisesta (8 artiklan 2 ja 3 kohta) päättää pykälän mukaan Helsingin käräjäoikeus. Vaatimuksen tästä tekee syyttäjä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön esityksestä. Sitä, että vaatimuksen tekee syyttäjä eikä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö, puoltaa valiokunnan mukaan se, että syyttäjä joutuu kansallisissakin tapauksissa perehtymään rangaistuskäytäntöön ja ottamaan kantaa seuraamukseen, kun taas Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle ei kuulu tällaisia tehtäviä. Säätely vastaa nykyistä yhteistoimintalakia.

6. Laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan

unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta

54 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Hallituksen esityksessä pykälän sanamuotoa esitetään tarkistettavaksi siten, että rikosseuraamusvirasto muutettaisiin Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksiköksi. Koska tällainen muutos on jo toteutettu lainmuutoksella 733/2011, joka on tullut voimaan 1.9.2011, lakivaliokunta ehdottaa, että nyt käsiteltävänä oleva pykälä poistetaan. Tämän vuoksi myös *johtolausetta* on tarkistettava.

58 §. *Erytysäännön noudattaminen.* Pykälän 3 momenttiin esitetään muutoksia, joiden tarkoituksena on saattaa säännös vastaamaan käytännön tarpeita ja yhtenäistämään säätelyä 1. lakiehdotuksen kanssa. Lisäksi siinä esitetään rikosseuraamusviraston muuttamista Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksiköksi. Edellä 54 §:n perusteluihin viitaten lakivaliokunta toteaa, että tällainen nimikemuutos on jo toteutettu lainmuutoksella 733/2011. Esitykseen sisältyvät käytännön tarpeiden ja puitepäätösten täytäntöönpanon edellyttämät muutokset tulee siten tehdä momenttiin sellaisina kuin ne ovat laissa 733/2011. Edellä esitetyistä seuraa, että vain *johtolausetta* on tarpeen tarkistaa.

7. Laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain muuttamisesta

51 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 2 momentin sanamuotoa esitetään tarkistettavaksi siten, että rikosseuraamusvirasto muutettaisiin Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksiköksi. Tällainen muutos on jo toteutettu lainmuutoksella 740/2011, joka on tullut voimaan 1.9.2011. Tämän vuoksi lakivaliokunta ehdottaa, että nyt käsiteltävänä oleva pykälä poistetaan. Myös *johtolausetta* on tämän johdosta tarkistettava.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että 1.—5. ja 8. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 6. ja 7. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

6.

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 11 §:n 2 momentti, 15 §:n 3 momentti, 49 § (poist.) sekä 58 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 2 momentti laissa 1760/2009 ja 58 §:n 3 momentti laissa 733/2011, seuraavasti:

11, 15 ja 49 §
(Kuten HE)

54 §
(Poist.)

58 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

7.

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä 21 päivänä joulukuuta 2007 annetun lain (1383/2007) 8 §:n 2 momentti, 12 §:n 3 momentti, 46 § (poist.) sekä 58 §, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 2 momentti laissa 1761/2009 (poist.), seuraavasti:

LaVM 4/2011 vp — HE 10/2011 vp

8, 12 ja 46 §
(Kuten HE)

51 §
(*Poist.*)

58 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Anne Holmlund /kok
vpj. Lars Erik Gästgivars /r
jäsen. James Hirvisaari /ps
Johanna Jurva /ps
Suna Kymäläinen /sd
Antti Lindtman /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Aino-Kaisa Pekonen /vas
Kristiina Salonen /sd
Jani Toivola /vihr
Kari Tolvanen /kok
Ari Torniainen /kesk
Kaj Turunen /ps
Peter Östman /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila.